

PËRAFRIMI I LEGJSLACIONIT VENDOR ME DIREKTIVËN EVROPIANE TË UJIT TË PIJSHËM, SIGURIA E CILËSISË SË UJIT PËR KONSUM NJERËZOR

Dr. Burbuqe Nushi-Latifi
IKSHPK/QENDRA E UJIT PËR PIJE

Tiranë, Nëntor 2023

Konferenca e ujit të Kombeve të Bashkuara 1977
në Mar del Plata, Argentinë

E drejta për ujë

..... Për shkak të specifikave dhe rolit vital të ujit, e drejta ndaj ujit u artikulua si e drejtë bazike në kartën e të drejtave themelore të OKB

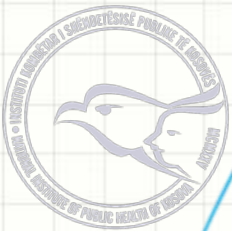
- ✓ Uji dhe sanitacioni janë faktor themelor në thyerjen e rrethit vicioz të varfërisë.
- ✓ Edukimi shëndetësor dhe mjedisor; zvogëlon vdekshmërinë dhe sëmundshmërinë nga SYD - 65% përkatësisht 25%.

SDG-Objektivat e Zhvillim të Qëndrueshëm-Objektiva 6.

Sigurimi i disponueshmërisë dhe menaxhimit të qëndrueshëm të ujit dhe kanalizimeve për të gjithë

Se bashku me strategjitë që përmirësojnë shëndetin dhe arsimin, zvogëlojnë pabarazinë, nxisin rritjen ekonomike garantojnë prosperitet për njerzimin dhe rruajtje të planetit

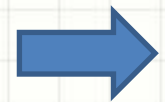

Pikënisje

2011

Korniza aktuale ne fushën rregullatore që vendosin cilësinë e ujit të pijshëm, duke iu referuar organizimit aktual të Kosovës

transpozimit të DWD

Grupi punues për transpozimin e Direktivës së Ujit të Pijshëm në Kosovë

KOORDINATORI:

Instituti Kombëtar i Shëndetësisë Publik (Zyra Qendrore)

ANËTARËT:

Eksperti i EC-TAIEX për ujin e pijshëm

Ministria e Shëndetësisë

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor,
Departamenti i Ujërave

Zyra e Rregullatorit për Ujë dhe Mbeturina

Instituti Kombëtar i Shëndetit Publik (Zyra Rajonale)

Agjencia e Ushqimit dhe Veterinarisë (Inspektorët sanitarë)

Komunat (si furnizues me ujë)

Shoqata e Ujësjetës Kanalizimeve të Kosovës

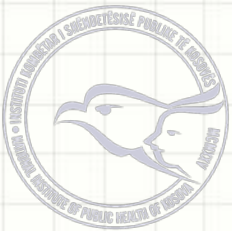
Kompanitë Rajonale të Ujit

ANËTARËT SHITESË:

Ministria e Bujqësisë Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
(zonat e mbrojtjes së ujit)

Ministria e Tregtisë dhe Industrisë (produktet dhe materialet në kontakt me ujin e pijshëm)

Ministria e Drejtësisë (sanksionet)

Objektivat

Përmirësimi i cilësisë së ujit të pijshëm për të gjithë territorin e Kosovës, në përputhje me rregulloret e BE-së

Hartimi i UA-DWD

udhëzimeve administrative (legjislacioni dytësor) për monitorimin e cilësisë së ujit të pijshëm për tërë territorin e Kosovës, transpozimi i Direktivës Evropiane për ujin e pijshëm 98/83/EC.

Udhëzuesin për zbatimin e UA-DWD

për të mbështetur IKSHPK-në dhe palët e tjera të interesuara të ujit për të kuptuar dhe zbatuar disa kërkesa kritike të DWD

UDHËZIMI ADMINISTRATIV NR. 16/2012 PËR CILËSINË E UJIT PËR KONSUM NGA NJERIU

Transponzon Direktivën e Këshillit 98/83/EC dhe harmonizon legjislacionin kombëtar në lidhje me cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor

Propozuar nga Ministria e Shëndetësisë, në marrëveshje me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, Ministrinë e Bujqësisë Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural, Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë, Ministrinë e Drejtësisë, Ministrinë e Transportit dhe Telekomunikacionit, Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Punëve të Jashtme

Zbatimi nën përgjegjësinë e Ministrisë së Shëndetësisë përmes Institutit Kombëtar të Shëndetit Publik si autoritet shëndetësor në përputhje me kërkesat të Ligjit për Shëndetin Publik 2007/02 L78

Vendos kontrollin e cilësisë së ujit të pijshëm

nga furnizuesit e ujit (kontrolli "i brendshëm")

nga autoriteti shëndetësor (kontrollat "e jashtme")

Zbaton standardet dhe kërkesat e duhura të cilësisë së ujit për sa i përket parametrave, vlerave parametrike, frekuencës së marrjes së mostrave, pikës së pajtueshmërisë, metodave të analizës dhe çështjet tjera të lidhura me cilësinë e ujit për pije

Sanksionet administrative të parashikuara për çdo shkelje të rregullores pas një periudhe të përshtatshme tranzitore gjatë së cilës nuk zbatohen sanksionet

Monitorimi i përputhshmërisë Klasifikimi i parametrave

1. detyrueshëm

- Rreziku i ndërlidhur shëndetësor
- Vlera parametrike (kufiri) nuk duhet të tejkalohen
- Përfshirja e parametrave kimik dhe mikrobiologjik

2. tregues

- Për qëllime të monitorimit /trajtimi /hulumtimit;
- Vlerat parametrike mund të tejkalohen përderisa nuk ekziston rreziku për shëndetin publik;
- Përfshirja e parametrave kimik, mikrobiologjik dhe organoleptik

LABORATORET E AKREDITUARA-ISO 17025- Parametrat të përcaktuara me UA

Raportimi

Mostrimi

Lab **Analitik**

TOC, THM, Pesticidet,
Metalet e rënda

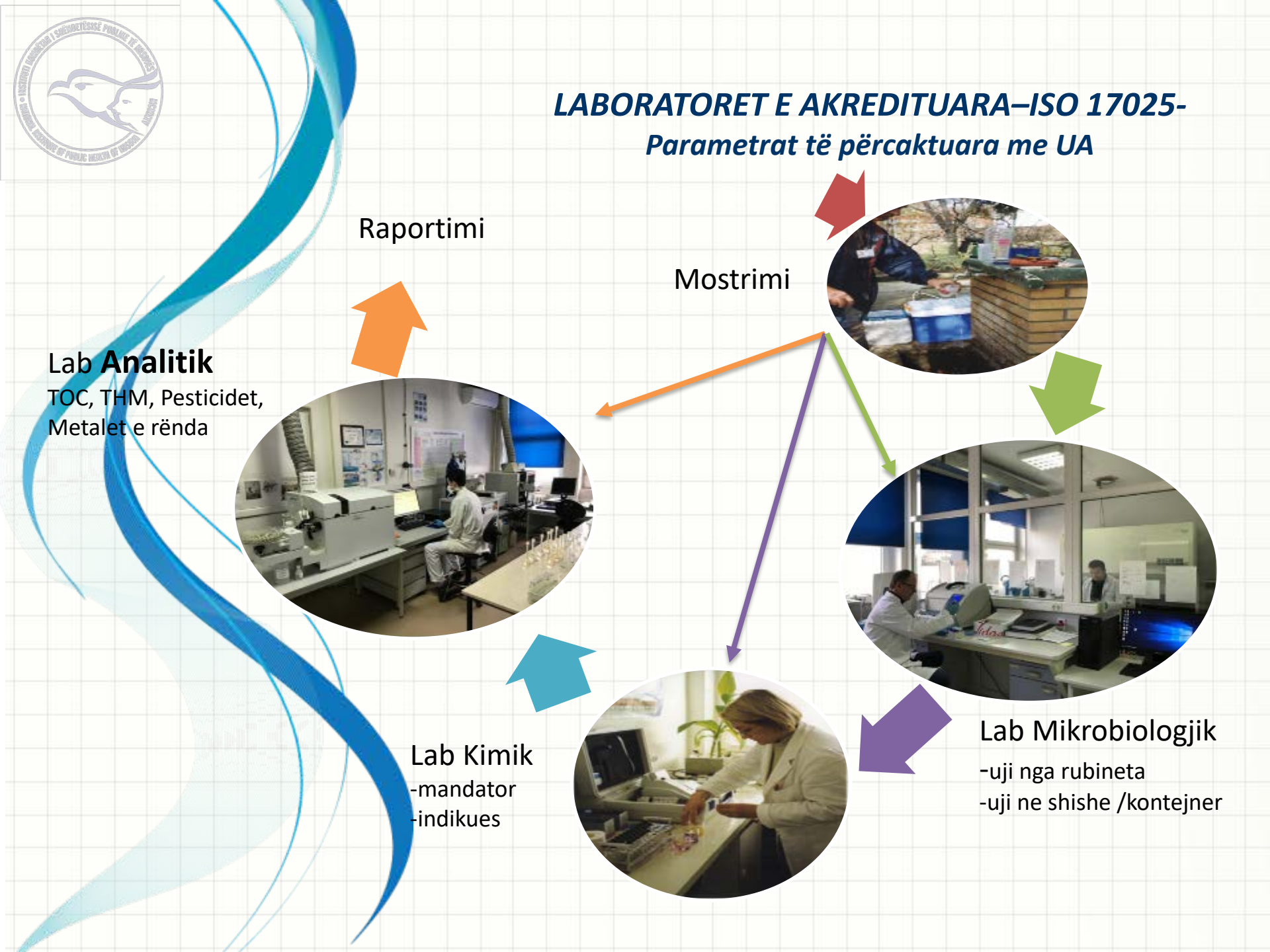
Lab **Kimik**

-mandator
-indikues

Lab **Mikrobiologjik**

-uji nga rubineta
-uji ne shishe /kontejner

UDHËZIMI ADMINISTRATIV NR. 10/2021 PËR CILËSINË E UJIT PËR KONSUM NGA NJERIU

Plotësim ndryshimi i UA 16/2012

Direktiva 98/83/EC për cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor;

Direktiva (KE) 2020/2184 për ndryshimin e Shtojcave II dhe III të Direktivës së Këshillit 98/93/EC mbi cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor;

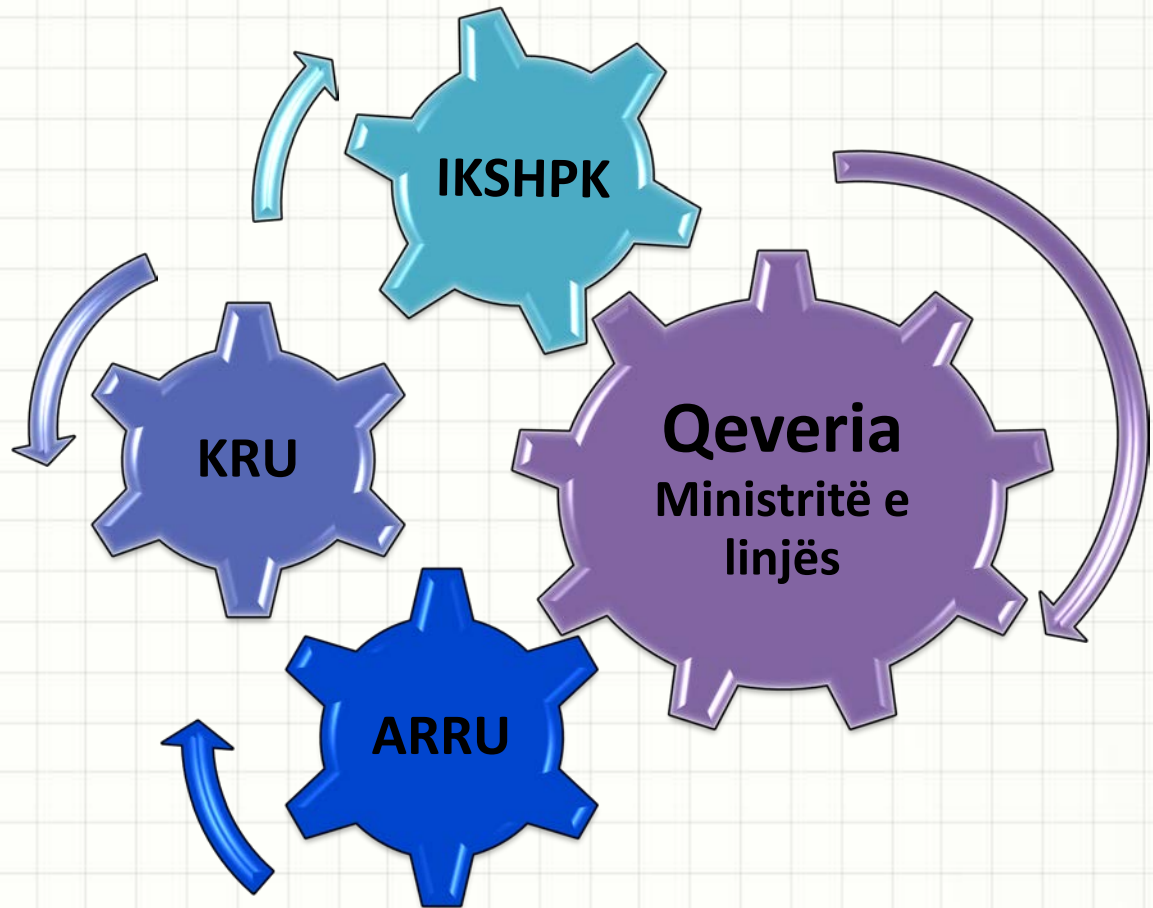

Direktiva 2013/51/EURATOM që përcakton kërkesat për mbrojtjen e shëndetit të publikut të përgjithshëm sa i përket substancave radioaktive në ujin e destinuar për konsum njerëzor.

Institucionet kryesore publike

Zbatimi i Udhëzimeve Administrative dhe përmirësimi i cilësisë së ujit të pijshëm në të gjithë territorin e Kosovës, në përputhje me rregulloret e BE-së

IKSHPK-detyrat dhe përgjegjësitë

vendosjen e standardeve të cilësisë

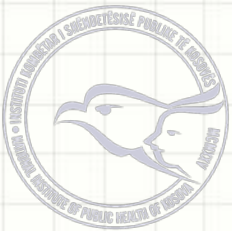
monitorimi i pajtueshmërisë të cilësisë së ujit për pije; rubinetë dhe uji i ambalazhuar

identifikimi i veprimeve dhe përgjegjësi të duhura pas rezultateve të mospërputhshmërisë, bazuar në kriteret e vlerësimit të rrezikut/menaxhimit të rrezikut

menaxhimin e informacionit për publikun për cilësinë e ujit për pije

Raportimi vjetor për cilësinë e ujit për pije

Raportimi trevjeçar dhe informimi i KE në lidhje me procesin e zbatimit

KRU-detyrat dhe përgjegjësitë

monitorimi operacional- resursi i ujit, fazat e trajtimit të ujit të pijshëm

identifikimi i veprimeve të duhura ne raste të mospërputhshmërisë

PSU-pë çdo sistem te trajtimit të ujit bazuar në kriteret e vlerësimit dhe menaxhimit të rrezikut

Informimi i publikut për çështjet te lidhura me furnizim të ujit për pije

Raportimi i veprimeve lidhur me cilësinë e ujit për pije

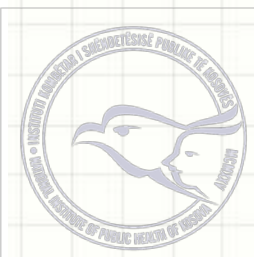

Komisionit Profesional për Cilësinë e Ujit të Destinuar për Konsum Njerëzor

- *organ profesional dhe këshillues që propozon masa dhe udhëzime me qëllim të sigurimit të shëndetshmërisë së ujit të destinuar për konsum njerëzor në Kosovë.*

Komisioni ka 9 anëtarë përfaqësues të institucioneve si vijon:

- ✓ Autoriteti shëndetësor - Qendra e Ujit e IKSHPK
- ✓ Sekretariati i Këshillit Ndërmënytor për Ujëra
- ✓ Autoriteti Rregullator për Shërbime të Ujit
- ✓ Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
- ✓ Agjencia Kosovare për Standardizim
- ✓ Inspektorati Sanitar
- ✓ Agjencia për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguri Bërthamore
- ✓ Ministria e Ekonomisë
- ✓ Shoqata e Kompanive të Ujësjellësit dhe Kanalizimit.

Faleminderit për vëmendjen

buqen@yahoo.com

Burbuqe.Nushi@rks-gov.net